gemeente Krimpenerwaard

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W
VOOR de gemeenteraad
CC
DATUM 8 maart 2022
ONDERWERP Gazprom

Beste meneer, mevrouw,

De gemeenten in Midden-Holland, waaronder wij, hebben een gascontract afgesloten met Gazprom Energy NL. Dit bedrijf is gevestigd in Nederland, het hoofdkantoor staat in Rusland. De gemeenten begrijpen de roep vanuit de samenleving, om dit gascontract op te zeggen. Gemeenten kunnen dit echter niet zonder de hulp van de rijksoverheid.

Totstandkoming en ontbinden van de overeenkomst
De overeenkomst met Gazprom is door middel van een aanbesteding tot stand gekomen onder leiding van de ODMH, samen met zeven Midden-Holland gemeenten*). Gazprom was daarbij een legitieme partij, die binnen het geldende recht niet uitgesloten kon worden van inschrijving. Gezamenlijk is inmiddels onderzocht wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Hierbij is de inzet van het college om te zorgen dat er zo min mogelijk geld, binnen de huidige wettelijke mogelijkheden, naar Gazprom gaat.

De overeenkomst laat geen reden voor ontbinding of verbreking toe. Gazprom levert zoals afgesproken en voldoet aan de gemaakte afspraken. In de media is gesproken over de mogelijkheid om op grond van het Burgerlijk Wetboek de rechter te laten besluiten de overeenkomst te ontbinden. Het is mogelijk dat de rechter inderdaad in het nadeel van Gazprom zal beslissen, alleen daar zijn kanttekeningen bij te plaatsen. In de eerste plaats is een dusdanige beslissing een aanname (er is geen jurisprudentie over soortgelijke gevallen) en in de tweede plaats zal een rechtszaak wellicht lang kunnen duren en het einde van de contractduur (2023) kunnen overstijgen. In geval de rechter een uitspraak in ons voordeel zal doen, speelt er ook iets anders: Gazprom zal hier een aanmerkelijk financieel voordeel uit halen. En dat is zeer onwenselijk.

Ontbinden levert Gazprom winst op
Voor de eerste helft 2023 is de prijs voor gas namelijk reeds geklickt. Dit betekent dat de (relatief lage) gasprijs voor die periode al overeengekomen is. Met de sterk stijgende energieprijzen is het verschil tussen de geklickte prijs en de actuele prijs aanzienlijk. Door de overeenkomst te verbreken zal Gazprom het overeengekomen volume aan gas niet meer aan ons hoeven te leveren. Wel hebben zij dit reeds voor een lage prijs op de internationale markt ingekocht. Het niet aan de gemeente te leveren gas kan vervolgens elders voor de actuele, veel hogere, gasprijs door Gazprom worden verkocht. In het geval van de samen inkopende gemeenten betekent dit minimaal een voordeel van € 1.200.000,- voor Gazprom, wat verder kan oplopen door stijgende gasprijzen.

Opnieuw aanbesteden sluit Gazprom niet uit
Vervolgens zal er opnieuw aanbesteed moeten worden. Een aanbesteding duurt gewoonlijk minimaal een half jaar. Gezien de huidige situatie op de energiemarkt is het daarbij de vraag of er überhaupt aanbiedingen zullen verschijnen. De reden is dat leveranciers zich niet willen vastleggen op een prijs per eenheid in deze zeer fluctuerende markt. De gemeente zou, binnen de huidige wet- en regelgeving, binnen tien dagen na opzegging van de overeenkomst een nieuwe leverancier moeten hebben. Als dat niet het geval is, zal afsluiting volgen. Een bizarre situatie, maar wel feitelijk. Hiertoe zal dus eerst de Nederlandse wetgeving moeten worden aangepast. Een bijkomend probleem is dat Gazprom bij een nieuwe aanbesteding opnieuw kan inschrijven. Hiertoe zal de Europese wetgeving moeten worden aangepast.

Zonder Gazprom nog steeds afnemer Russisch gas
Ook als na een inschrijving Gazprom is uitgesloten van deelname zal er nog sprake zijn van ongewenste steun aan Gazprom. Het is namelijk zo dat gemiddeld vijftien procent van het gas in Nederland van hen afkomstig is.

Op donderdag 3 maart heeft de VNG een artikel hierover gepubliceerd (‘Uitsluiten Russisch gas niet mogelijk’). Dit alles leidt tot de volgende aanpak:

- Wij schorten inkoop van gas bij Gazprom na het reeds geklickte optiejaar 2023 met onmiddellijke ingang op;
- wij onderzoeken (samen met de VNG) de juridische mogelijkheden om de contracten met Gazprom op zo kort mogelijke termijn te beëindigen met de inzet dat er zo min mogelijk geld naar Gazprom gaat;
- wij roepen de minister van Economische Zaken en Klimaat op de winstafdrachten van Gazprom Energy via het Britse moederbedrijf aan Rusland te blokkeren;
- ook roepen wij de minister op de uitsluiting van Gazprom Energy bij nieuwe aanbestedingen mogelijk te maken en te onderzoeken of Gazprom Energy door de Nederlandse staat kan worden overgenomen.

De acties zullen wij zo veel mogelijk doen in samenwerking met de genoemde Midden-Holland gemeenten en de ODMH.

Los van bovenstaande is het college van mening dat we dit moment moeten benutten voor bewustwording over onze energiebehoefte en -voorziening voor de langere termijn. De raad heeft in 2021 de Warmtevisie vastgesteld waarin we komende jaren vooral inzetten op verduurzaming van bestaande panden en het opwekken van duurzame energie via zonnepanelen en kleinschalige windmolens. Het college zet graag in op een intensivering van deze ambities. Het gaat hierbij zowel om intensivering van de ambities Krimpenerwaard breed als ook in onze eigen bedrijfsvoering.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Hennip	P. Paans

*) Gouda, Waddinxveen, Zuidplas, Alphen aan de Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Nieuwkoop, Krimpenerwaard